

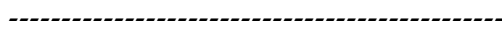
פרשת ראה

הפטרת פרשת ראה (ישעיהו נ"ד י"א-נ"ה ה'): "עֲנֵה סַעֲרָה לֹא נַחֲמָה...".
 הפטרה זו היא השלישית מתוך שבע הפטרות המביעות מסר של נחמה אחרי תשעה באב
 ואינה מתייחסת לפרשה עצמה.

כאן מתמקד ישעיה בנחמה המתייחסת לפן נוסף של כאב הגלות - המחסור והדלות גוררים
 את העני לסערת נפש – "עֲנֵה סַעֲרָה".

הנחמה כאן היא בעושר חומרי, רווחה ושגשוג: "הֲנֵה אֲנֹכִי מִרְבִּיץ בַּפּוֹךְ אֲבָנֶיךָ וְיִסְדֵּיתִיךָ
 בַּסְּפִירִים" (י"א). וכן: "שָׁמְעוּ שְׁמוֹעַ אֵלַי וְאֶכְלוּ טוֹב וְתִתְעַנֵּג בְּדָשׁוֹן נַפְשְׁכֶם" (נ"ה ב').

(יורם קימלמן)

שבת מברכים: ראש חודש אלול יהיה ביום ה' וביום ו'.
 המולד יהיה בליל רביעי שעה 54: 2 ו 16 חלקים. אין אומרים אב הרחמים.
ב' דר"ח יום ו': מתחילין לתקוע בשופר, ואומרים: "לדוד ה' אורי וישעני".

(לוח א"י הרב טוקצינסקי)

ימי החול		שבת פרשת ראה	
05:16←05:13	זמן תפילין / טלית	19:06	הדלקת נרות
		19:15	מנחה 14.00
6:00	שחרית א'	6:45	שחרית א'
6:45	שחרית ב'	8:30	שחרית ב'
09:26	סוף זמן ק"ש		
13:20	מנחה גדולה בחדר אוכל	18:30	שיעור הרב אה"צ (חצי שעה) על הדשא ליד הפינג-פונג
19:10	מנחה וערבית		
19:18←19:25	שקיעה	19:00	מנחה 17:40 13:30
20:10	ערבית	20:01	צאת השבת

שבת
 שלום

הקצרה על פרשת השבוע

פרשתנו מדגישה את רעיון מרכזיות המקדש ואת חשיבות מיקומו: "כי אם אל המקום אשר יבחר ה'.. מפל שבטיכם לשום את שמו שם לשכנו תדרשו ובאת שמה" (י"ב, ה').

אולם אין שום אזכור לכך שמדובר בעיר ירושלים. מדוע? האם מדובר כאן בסוד?

בתורה שמה של העיר לא מוזכר באופן מפורש, אלא רק פעמיים ברמזים סמויים. בספר בראשית כ "שָׁלֵם", (י"ד – י"ח) או "אָרֶץ הַמְּרִיָּה" (כ"ב – ב). לשם השוואה, בנביאים ובכתובים מוזכר שמה של ירושלים (על שלל צורותיו) 669 פעמים.

הרמב"ם כותב במורה נבוכים (ח"ג-פרק מ"ה) כי בכוונה התורה הסתירה את מקום המקדש ואלו שלוש הסיבות:

כדי למנוע מהגויים לכבוש את המקום - "שלא יחזיקו בו האומות וילחמו עליו מלחמה חזקה".

שלא ישחיתו הגויים את הקיים (אבן השתייה) - "שלא יפסידוהו מי שהוא בידם עתה וישחיתוהו בכל יכלתם".

כדי ששבטי ישראל לא ילחמו זה בזה על הזכות להחזיק בנחלה שבה יהיה המקדש - "שלא יבקש כל שבט בהיותו בנחלתו ולמשל בו, והיה נופל עליו מן המחלוקת והקטטה".

לבניין המקדש בירושלים יש להגיע מתוך אחדות ומלכות. בפועל 'סוד' מיקומו של המקדש בירושלים, התגלה רק כאשר דוד הומלך על ישראל.

מנחם קימלמן - קיבוץ ראש הנקרה

לברוריה גורן אתך באבלך על פטירת אחיך

הרב יצחק משה הכהן אידלס ז"ל

קיבוץ סעד

חודש אלול

"אלה אזכרה.."

(תשל"ה)

ז' אלול - יום פטירתה של בתנו רבקה סימון ז"ל

(תשס"ה)

ח' אלול - יום פטירתה של בתנו לאה ברטוב (זיוון) ז"ל

(תשנ"ח)

ט' אלול - יום פטירתה של חברתנו ציפ ברט ז"ל

(תשע"ו)

י' באלול - יום פטירתו של חברנו ישראל שריד ז"ל

(תשע"ז)

י"ח באלול - יום פטירתו של חברנו יעקב מוסנזון ז"ל

(תשע"ה)

ט"ו באלול - יום פטירתו של חברנו בנימין פנחס גינזברג ז"ל

(תשנ"ד)

כ"ז אלול - יום פטירתה של גניה כהן ז"ל - אמו של יעקב גורן

סיכום עבודתי המשק ילדים

לפני אחת עשרה שנים, בקשתי מעופר שלומי מזכיר הפנים דאז, להיות אחראית על משק הילדים. עופר הרים גבה ולא בדיוק הבין את הקשר שלי למשק ילדים. הרי כולם מכירים אותי בקיבוץ כגננת!

הסיבה לפנייתי היתה אהבתו הגדולה של איתמר שלנו למקום, והחשש הגדול שהיה לי באותה תקופה, שהמקום הולך להיסגר...

חבר מקיבוץ יד מרדכי השכן, דחף אותי לעשות מעשה ולהיכנס לתפקיד הזה. הרגשתי שזו שליחות.

בעזרתו של יחזקאל הכנתי תוכנית פעולה ושיקום של המקום עם חזון שיהיה מקום חינוכי טיפולי ומרגיע לילדים ולמשפחות, מסעד והסביבה.

כך הפך החלום הקצר הזה לתוכנית עיסקית שהוגשה לעופר. חיברתי את רוני אלון שנשלח אלי בהמלצת אותו חבר. יחד בנינו תוכנית שעודכנה ושופצה בחלוף השנים. רוני מומחה לבע"ח ואני עם הקשר לילדים ולקהילה, כל אחד הביא את החלק שלו למשק.

משק ילדים חזר להיות מקום משיכה לילדים. נוצר קשר הדוק עם ילדי ביי"ס דע"ת הסמוך. בשעות אחה"צ היה "חוג משק". הילדים והמשפחות לקחו אחריות בתורנות בשבתות וחגים, ובהפעלת המשק אחה"צ, בימי הקיץ. בשבתות המקום המה משפחות על דורותיהם. בפסח ובסוכות קיימנו הפנינג נחמד בעזרת ילדי המשק. הילדים אהבו מאוד ללבוש את החולצות הירוקות ולהדריך את המבקרים. הילדים שהתנדבו לעבוד בהפנינג פיתחו תודעת שירות והיו מאוד נחמדים ואדיבים כלפי האורחים. היו ילדים שעבדו על מנת לצבור שעות לוועדת חינוך, כך פיתחו אחריות ולמדו לעבוד. המוטו שלנו היה בנועם, לא בכפייה, רק מי שרוצה ייקח חלק. והילדים באו ולא אכזבו! היו ימים מלאי עשייה וכיף. כך התפתחה לה מסורת של הפסקות קפה בליווי תוכים, תרנגולות, חולדות וכלבים. ציפור עבודה, טיולי חנוכה, ניקוי בריכת ברווזים, סיירות של בנות שרות, כמובן קבוצת ווצאפ רבת משתתפים הכוללת בנות שרות לדורותיהן ועוד...

האווירה הייתה טובה, כל אחד תרם את חלקו לעשייה המשותפת. לי באופן אישי היה אתגר חדש להתמודד עם דברים שלא חלמתי שאעשה. כמו למשל, לארגן מבצע עם אור ראשון לחיפוש האמו שברחו, להחזיר בשבת את הצב הגדול שיצא לטייל בקיבוץ, להודות על נס נפילת הקאסם במשק שבאורח פלא התפוצץ באוויר ונתקע באדמה והותיר שני ילדים מבוהלים ביותר, להאכיל לבד את בעלי החיים בזמני מציאות ביטחונית מורכבת, בגשם שוטף ב"עמוד ענן" או ממש תחת אש ב"עופרת יצוקה" וב"צוק איתן". להתמודד עם מחלת הברוצלה של העיזים עד סופם המר, לתאם מבצע מורכב לתפיסת האייל שברח. להיות בקשר עם וטרינרים שונים ומומחים בתחומם. לדאוג לסוסה שהייתה זקוקה לעירוני במשך 24 שעות בחג שמחת תורה! ולגייס תורנות של ילדים שיהיו איתה גם בלילה. לדאוג לפינוי פגרים של בע"ח שמתו – לתחנת האכלה או לכילוי. להתמודד עם טווסים שצורחים ואוכלים את הגינות הכי יפות, עם תנים וכלבים שנכנסים בלילות וטורפים לנו עופות. להיות בקשר עם משרד החקלאות, הבריאות ו"רשות הטבע והגנים" שלא הקלו על החיים. לתת עדות במשטרה על גניבת ציוד יקר. לגייס ילדים שיבואו לקצור עשב לפני שבת חורפית כי לא היה חציר, ועוד...

חוויות שהיו לי רק בזכות עבודתי במשק, שעשיתי אותם מתוקף אחריותי ולא דווקא מרוב אהבתי...

כעת, אחרי תקופה ארוכה ומיוחדת, הגיע הזמן לפנות את המקום לדור הבא. זה הזמן להודות לכל מי שלקח חלק ותרם מזמנו, מכישרונו ומאישיותו למשק הילדים לאורך השנים. לשותפי היקר רוני אלון, לבנות השרות הלאומי החמודות שהתחלפו כל שנה, לילדים שממש גדלו במשק והיום הם בוגרים בעצמם. בטוחה שגם הם נהנו, ומקווה

שעוד מרגישים קשר למשק. **לעמיחי שלומי** שממשיך לעבוד במסירות במשק ומפתח כעת בעיקר את ענף הרכיבה והסוסים. **לרועי ברמן** שתמיד מוכן לתת יד לעזרה ומכניס אווירה טובה, **לכולכם – תודה וברכה!**

מאחלת ברכה והצלחה רבה **למיטל חכמון** שנרתמה לתפקיד **ולחגיב** שיהיה לעזרתה, וימשיכו בע"ה את העשייה המבורכת למען הקהילה. מקווה וסומכת עליהם, שמשק הילדים ימשיך להיות מקום נעים, מרגיע והומה מילדים ומשפחות, וגם כמובן תורם לחוסן הקהילתי.

רחמי אגדאל

בשבועיים הקרובים המשק לא יהיה פתוח באופן קבוע. מי שירצה יוכל לקבל ממני מפתח. ומה- 1.9.20 ממיטל חכמון!

שריפת האף

היה סטודיו ואיננו עוד.

הרבה עשרות שנים, ליווה אותי הצריף הזה כביתי השני טבול בנוף מפעים לבבות ומעטיר השראה ו.. ביום שלישי שעבר ישבתי מכרסם פרוסת ערב מול הטלוויזיה, מחכה במתח לכתבה על פלוגה בגולני שנסתבכה במבצע "צוק איתן" בשכונת סג'יעה שכנתנו, כשאורן מתדפק ובא, מתעקש לספר לי סיפור מסעיר יותר ממה שקורה על המסך ומבשר לי: "אבא! נשרף לך הסטודיו! ותוך כדי חיפושי אחר הסנדלים שזה עתה חילצתים, ממשיך הוא לתאר ש: "אין מה ללכת לשם, שתי הכבאיות כבר השתלטו על האש בעזרת חצי קיבוץ שגררו את צינור המים, בעוד חצי הקיבוץ השני עסק בלטכס עצות: מי ילך לספר להנזי, ומתי יבשרו לו, לפני או אחרי תום השריפה".

וכך היתה לסטודיו לווייה גדולה ומכובדת למרות הקורונה – אש תמרות עשן ומזרקות מים, הפקה חזותית אדירה, ורק ה"חתן" הפסיד את החגיגה משום מה, והגיע לאחר ההפטרה.

ומאז, בניי הברוכים ואנוכי, נוברים בגושים השחורים ומנסים להציל ולחלץ את כל מה שאפשר שעדיין לא התכלה עד תום. וכדי לצאת במעט, מאווירת החיסול, הוויתור והקיבוץ של כל כך הרבה עבודות אמנות שניזוקו לבלי שוב, אני רוצה לפאר בָּכֶה, את זה הצריף (סליחה.. חצי צריף) שהיה אחד משנים עשר צריפי שכונת "עמידר", שזכינו להיכנס לתוכו לאחר ערב חתונתנו, ובו נולד בבוא הזמן, בכורנו אורן המבשר.

בהזדמנות זו אני מצטרף ומודה בְּרִכְיָהּ, בהנאה, הערכה ותודות מקרב לב לכל הרבים מְסֻפּוֹר ומְזָכּוֹר, שהשתתפו ופעלו, איחלו וחיזקוני בימים האחרונים, ממפגשים ועד לטלפונים, מתוך השתתפות כנה והבנת האבדן הזה, והקלתו, שזו תעודה נותנת עוז של חברה טובה משתתפת, אוהבת ומְגַבֶּה בכל לב. תבורכו.

הנל'

נ.ב.

ויש חדש. לאחרונה נפתח אתר שלי בארכיון: "קירות אמנותיים בארץ – ישראל" מטעם "יד בן צבי" שאפשר לפתוח אותו בגוגל ולגלות שתיים עשרה עבודות שלי כולל פרטים והסברים מצורפים. הנה הוֹמְמָנְתָם..

כל זאת תחת הכתובת: גוגל/ סקר אמנות הקיר בישראל/ גלריית היצירות/ ברנהרד יוסף (הנזי).

סבא סבא

פורסם ב"פייסבוק" ע"י ברק ברנע ביום שלאחר שריפת הצריף

לקח לי שנים להבין שסבא אומן זה לא דבר שגרתי. גדלתי עם זה כעובדה. סבתא פסיכולוגית, סבתא מורה, סבא חקלאי, ועוד סבא אומן. ככה פשוט.

עם הזמן גיליתי שאומן זה לא מקצוע נדיר. שיש כאלה שיגידו להם שהם רוצים להיות אומנים כשיהיו גדולים, והוריהם ישיבו להם ש'אומן זה לא מקצוע'. אבל זה סבא שלי. אומן. עבודותיו מקשטות את רחבי הקיבוץ ומגיעות למקומות שונים בארץ. בסטודיו שלו מתרחש קסם, וסקיצות אומנות עולות שם על גדותיהן. אתמול בלילה - הסטודיו נשרף.

המקום, שהיה בשבילי בן הארבע כמו המשרד של אבא ואמא, שהייתי מגיע ומחכה לי שם קופסת סוכריות גומי, שהיה המקום בו נעקצתי לראשונה על ידי צרעה, שהתבלבלה כמוני מיופיו של ציור שדה חיטה שצייר סבא והושיטה את עוקצה לראות אם החיטה אמיתית, כמו שעשיתי אני עם האצבע שנפגשה איתה... הצריף החום ומשרה החום, שבחוץ תמיד הייתי מתעכב לפתוח את תכולתם של רימונים רקובים, שהאזנתי בפעם הראשונה לשירתו היפה של השחרור. המקום, שלפני שהיה סטודיו לאומנות היה החדר שקיבלו סבא וסבתא שלי בנישואיהם, ובו נולד אבא שלי. המקום בו עזרתי לסבא שלי להעביר תמונות לפני שיוצגו, המקום בו חשף אותי לסקיצות של יצירות שעומדות לקום, ועבודות אומנות שלא זכה ליצור. המקום בו מתרכז חלק גדול ממפעל חייו של סבי - עלה באש.

עוד לא ברור מה ניתן להציל ומה לא (את הרוב לא ניתן...), אבל המחשבות ברורות - סבא שלי אומן. וראוי לכבוד. והיצירה שלו גדולה מחומר ומהפחם שמכסה עכשיו חלקים גדולים ממנה. שהזכרונות גדולים מהמקום. שהמלה 'סטודיו' תמיד תהיה בשבילי צריף עץ חמים ועתיק, ולא שום אחד מהגלריות שרוצות לקחת לעצמם את הכבוד על המלה הזו. שריח של אש ואסבסט זה ריח רע. שריח של אוויר צח זה ריח טוב.

שלא משנה כמה ננסה לכמת אנשים והוויות וזכרונות ומחשבות ורגשות למקומות וחפצים - הם תמיד יהיו גדולים מזה. ביי סטודיו, תודה לך. ואם אפשר, חכה שנחלץ ממך כמה יצירות לפני שאתה קורס סופית.

אכתה עם שיר שהתקבל במייל "צ'יט"

לעורך עלים שלום!

אתה לא מכיר אותי ואני לא יודעת מי אתה בדיוק. הרבה שנים אני לא בקיבוץ אבל יש לי זיכרונות טובים ומתוקים מלפני הרבה שנים. קראתי בצער בפייסבוק שהצריף שהיה סטודיו של האומנים בקיבוץ כמו הנזי ופיפקה נשרף לאחרונה, וזאת פיסת ילדות לא נשכחת שצורבה אצלי בלב כי פעם אפילו הוריי גרו באחד הצריפים האלה.

אני מצרפת לך שיר זיכרון שכתבתי לצריף אם תרצה לפרסם בעלים ואם לא גם לא איעלב אני מבטיחה. אני מעדיפה לשמור על עילום שם, כי זה לא חשוב - הזיכרונות שלנו בני ובנות הקיבוץ משותפים כמו שפעם הכל היה משותף: הרכוש, הבגדים, הרגשות, ועכשיו גם הזיכרונות. תודה מראש!

"בת המשק" - כמו שקראו לנו פעם

שיר פרידה מצריף האמנים

מינה את עצמו להסביר לכל אחד
 מה רואים, איפה, למה וכמה
 (וגם לפעמים המציא קצת דרמה)
 ולילדים הקטנים שעוד לא ידעו לקרוא
 כתוביות
 וודאי לא הבינו את המילים הערביות
 הסביר את סמי וסוסו בשפה הערבית
 גם אם לא שלט בשפה בצורה מיטבית...
 הקליטה אולי לא היתה הכי טובה
 אבל גם היתה קצת פחות חשובה.
 שלג לא ירד בנגב המערבי
 אך המסך היה רוב הזמן חלבי.
 עברו השנים והצריף ננטש ונעזב
 עד ששני אמנים כבשו אותו יחדיו
 חתכו והדביקו, פיסלו ויצרו,
 הדפסים, פסיפסים, ואפילו תמונות ציירו.
 והצריף הישן המט לנפול
 גידל סביבו שיח גדול
 העלוה עלתה וכיסתה את הבית
 כדברי הנביא: "שמיר ושית"
 ואמרו ליצני הדור והרחוב:
 השיחים האלו מחזיקים את הבית טוב!
 אבל... סוף דבר הקול נשמע:
 היום על הצריף כל עין תדמע
 ולמדנו כולנו שלא לחינם צריף
 סופו לעלות באש ולהפוך לשריף.

במורד הגבעה, בין עצים ומדשאות
 עמד לו בניין בן שלוש קומות
 (לא קומות באמת, רק בדמיון)
 בזיכרון ההיסטורי עוד לפני האירוויזיון)
 היה זה קיבוץ מאובק נגבי
 לפני שנות דור (ויותר), אך קרוב ללבי.
 ואם תשאלו "מי כאן דר,
 בצריף הרעוע של חברת עמידר?"
 כאן גרו זוג ועוד זוג, צעירים
 בימים של צנע, אבל מאושרים
 בלי מקלחת ושירותים צמודים
 אבל עם לב רחב והמון ידידים
 עמד לו הצריף יחד עם שכניו
 אחד מאחוריו ושניים מלפניו
 בדיוק באמצע בין מוסדות חשובים
 שניהם נמצאים במרחקים שווים:
 אחד הוא כמובן בית הכנסת
 והשני מיועד למיטיבי הלסת.
 מיקום אסטרטגי, לב הקיבוץ,
 אפילו זוג אופניים לא נחוץ!
 עברו השנים, ולצריף ברוב טקס הובא
 חידוש טכנולוגי אחרי הרבה מחשבה:
 הקיר הופל והאולם הורחב כמובן
 לצפייה בטלוויזיה (רק שחור-לבן)
 "מועדון הילדים" לטלוויזיה החינוכית
 (והיו שטענו שאת הנוער משחית).
 אני יודעת, זה נשמע אגדה,
 שלא היה מכשיר בכל חדר לילד וילדה.
 הצטופפנו על ספסלי עץ קשים
 כולם נדחקו עשו המון רעשים
 ואם אין מקום – הקטנים על הרצפה
 העיקר שנראה קצת תמונה, אפילו טיפ-טיפה.
 "ידידי הסוס" ו"איש החוק"
 צריף מלא צהלה וצחוק
 וילד אחד, גבוה במיוחד,

תאורה לדבריה *de* חנוה הצלון כר' "צקה"

קולות שונים עלו בי למקרא דבריה של חנוה.

בראש ובראשונה הציפה אותי תחושת צער גדולה על כך שזוהי הרגשתך, חנוה. ברור לכל כי לא היית כותבת סיפור בדיוני מפחיד ומדכא כל כך אם לא היית חווה אובדן דרך.

שנית, עלתה בי התמיהה. האם אנו חיות באותו מקום? איך זה יכול להיות שלמרות כל הביקורת שיש לי על עניינים שונים בקהילתנו אני רואה תמונה שונה לחלוטין?

האם אנו חיים בחברה שהצעירים מנוכרים בה לוותיקים? האם אדם לאדם זאב? את מתארת "זקנים בלויי סחבות" ו"משפחות צעירות עשירות"? מניין חזיון האימה הזה?

אם יש דבר שחרות עמוק ב DNA של סעד זה יחס של כבוד ודאגה למבוגרי השבט. בעמוד הצמוד לכתבתך כותבים בני ובנות משק שאינם חיים כיום בסעד "ימי הקורונה המאתגרים, חיזקו את ההערכה הרבה שאנו הבנים חשים כלפי הקיבוץ בכל הקשור לטיפול בהורינו". אז איך נולד התיאור המפחיד שלך עם שתי קבוצות דיכוטומיות של צעירים עשירים ואנוכיים וזקנים אידיאליסטיים שנזרקו לשולי המחנה ו"ביתם מט לנפול"?

ובשלישית, נעלבתי בשם "הצעירים" שתיארת אותם כרודפי בצע וכמי שמנשלים את הזקנים. כמו בכל שכבת גיל גם בין אלו המכונים "משפחות צעירות" בפך (דור ב' - בהגדרות מודל אורחות חיים) יש מעט אנשים שרואים רק את עצמם, אבל יש הרבה יותר שרואים גם את הזולת, את החלש, החולה, והמבוגר.

הרי כל הדיון הממושך (יותר משנה!) בנושא אורחות חיים נובע מתוך הרצון לחלק את העוגה (שקטנה בגלל משברים כלכליים בשנים האחרונות) תוך הקשבה לצרכי כולם. ברור שלא נוכל למלא אחרי כל הרצונות, אבל אם כל אחד ואחת מאתנו יסתפק רק ברוב מאווייו ולא בכל רצונותיו – נצליח!

קראתי שלוש פעמים את סיפורך ולא הבנתי לאן את רוצה לחזור. לסעד שלפני השינוי?

לפני 10 שנים קיבוץ סעד עבר מתיחת פנים. הבנו שהשינוי הכרחי. ולמי שלא זוכר את המפה הדמוגרפית אני מזכירה שקיבוץ סעד הלך והתבגר ולא הצטרפו משפחות חדשות לחברות בקיבוץ. בהצבעה על שינוי אורחות החיים היה רוב מיוחס לתומכי השינוי. נכון, היו גם אז חששות גדולים. איך נסתדר? מה יהיה עם מי שמתקרב עתה לגיל הפנסיה או עבר אותו ולא צבר מספיק כסף? אבל מסתבר [לפי חוגי הבית שהתקיימו לפני שנה והיוו את המצע לצוות אורחות חיים] שעשר שנים לאחר השינוי רוב חברי סעד, כולל הוותיקים, מרוצים מהמהלך. אולי לא "מלאו אסמינו בר", אבל "בתינו הומים מתינוקות" ובעשר השנים האחרונות אנו חווים פריחה והתחדשות של משפחות צעירות המצטרפות לקיבוץ המתחדש.

בחוברת המוצעת עכשיו לציבור נשמרו עקרונות שקבענו לעצמנו כמו בריאות מסובסדת לכל, סיעוד ורווחה ואני מצטטת מתוך העקרונות: "העמדת ההסדר הפנסיוני, מערך הסיעוד וזכויות העבר של החברים ביום השינוי בראש מדרג השימושים של התקציבים המועברים מהמשק" (עמ' 4)

ובעמוד שלאחריו סעיף 5. "הזכות להזדקנות בכבוד ... - כחלק מהתפיסה שחובתנו כקהילה לדאוג להזדקנות בכבוד עבור כלל החברים מכלל הדורות, הוגדר כי הקיבוץ ישמור על...: בריאות... , סיעוד... , ניידות... , תעסוקת ותיקים...".

אז אולי יש להוסיף על תקציב ספציפי מסוים, להוריד תשלום כל שהוא, או לדרג באופן אחר את הורדת גובה מס האיזון ו/או מס הקהילה – אבל לטעון להפקרת הוותיקים, או כניסוחך: "הצעירים הזניחו את זקני המקום", זו נראית לי הפחדה דמגוגית שאינה מוסיפה לדיון בונה ורציני.

את מתרפקת על הדור שראה רק את צרכי הכלל ולא את צרכי היחיד, בלשונך: "לפני שנים רבות רצו זקני המקום להקים פה יצירה משונה שכל יושביה שווים זה לזה, וצרכי היחיד היו מחשבה נחותה, כי הכל דאגו לצרכי הרבים". אני מבקשת להזכיר כי הרבה עולות נעשו בשם "שווים זה לזה", וכי כל שוויון טכני בהכרח הוא פוגעני. לאנשים שונים צרכים שונים, זה יופיו של המין האנושי "כשם שפרצופיהם שונים...". בהתחדשות המודל הקיבוצי ביקשנו לשמר את רוח הסולידריות והשותפות, אך להיחלץ משייון טכני שמבקש לתת לכולם את אותה חולצה במחסן בגדים, ואת אותה עגבנייה לארוחת בקר. הבנו שיש בזה סוג של מיטת סדום שמבקשת לקצר את הארוכים ולהאריך את הקצרים. להכיר בשונות בין חברים וחברות שונים פירושו גם להכיר בצרכים השונים. זו לא בושה לדבר עליהם. לא הכול יכול להיענות במלואו, אבל גם לדבר על מצוקות וקשיים אישיים זה לגיטימי. זה לא הופך את האדם לאנוכי, למי שאינו רואה את הזולת.

הרב סולובייציק במאמרו "גאולה, תפילה ותלמוד תורה" (בתוך המקבץ "דברי הגות והערכה") אומר: "היהדות, בניגוד לשתקנות המיסטית המשבחת סובלנות כלפי כאב, רוצה כי האדם יזעק בקול [...] מי שמניח לצרכיו הלגיטימיים להתקיים בחוסר סיפוק, לעולם לא יטה אוזן לצורכיהם הדחופים של אחרים. [...] לפיכך דחתה היהדות דגמים של קיום המכחישים את צורכי האדם, כגון זה הנזירי וזה המלאכי. (שם, עמ' 265).

הבה נקבל גישה זו. נאפשר ליחידים וקבוצות גיל להציף את קשייהם וננסה מתוך הקשבה הדדית למתוח את השמיכה מכל קצותיה אך מבלי לקרוע אותה.

צוות אורחות חיים ישב ועדין יושב שעות על שעות (חוץ מבעלי התפקידים הכול נעשה בהתנדבות) ומנסה לבנות מודל שבו כולם יהיו כמעט מרוצים (כי כמו שכתבתי אין ביכולת משק סעד לספק את מלוא רצונותינו כיום). נדמה לי שמגיע לצוות קצת יותר אמון וקצת יותר הערכה על המאמץ המתמשך הזה: להכין חוברת טיוטה, לקבל ביקורות, להשלים מהלך של הוספת חברים לצוות, לקיים קבוצות שיח, בעקבותיהן להכין טיוטה שנייה, להקשיב לכל ההסתייגויות ולתקן שוב.

כשאני חושבת על קיבוץ סעד אני רואה תמונה אחרת כמתואר בזכריה, פרק ח, פס' ד-ה:

"עַד יִשְׁבוּ זְקֵנִים וְזִקְנוֹת, [...] וְאִישׁ מִשְׁעֲנָתוֹ בְּיָדוֹ מְרַב יָמִים. וְרַחֲבוֹת הָעִיר יִמְלְאוּ יְלָדִים וְיִלְדוֹת מְשֻׁחָקִים בְּרַחֲבֹתֶיהָ. וְהָלוֹאֵי וִיתְקִיִּים בְּנוּ גַם הַכְּתוּב בְּהַמִּשְׁךְ הַפָּרֶק: "וְעַתָּה, לֹא כִימִים הָרֵאשִׁינִים [...] כִּי זָרַע הַשָּׁלוֹם, הִגְפִּן תִּתֵּן פְּרִיָּה וְהָאָרֶץ תִּתֵּן אֶת-יְבוּלָהּ, וְהַשָּׁמַיִם יִתְּנוּ טַלְם; וְהַנְּחֹלְתִי אֶת שְׂאֵרֵי הָעָם הַזֶּה אֶת כָּל אֱלֹהִים" (שם, פס' יא-יב).

עֵינֵי זִיווּן

על ערב שירי אהבה

ביום רביעי שעבר, מוצאי ט"ו באב, ארגנה לנו ועדת תרבות ערב שירי אהבה במתכונת "דרייב אין". עשרות כלי רכב התקבצו להם ברחבת הגד"ש מול במה מכובדת שנבנתה במיוחד לערב זה ועליה ציוד ותאורה כנהוג בהופעות מהשורה הראשונה.

בזה אחר זה עלו כשרונות מקומיים שביצעו שירים מכל הזמנים בליווי הנגנים המעולים – גם הם כמובן, משלנו! הערב כולו הועבר בשידור חי, לאלו שלא נכחו במקום, עקב מגבלות הקורונה, וכך זכינו שכל מי שרצה ראה את המופע המקצועי והמלכד בדרך הנוחה לו. בהמשך, מקטעי הקישור שהוקראו בין השירים. יישר כוח לוועדת תרבות ולכל השותפים בהפקת ערב מוצלח, למרות המגבלות.

יורם קימלמן

דבריה על אפרת בייליה על ערב ט"ו באב

במסכת תענית דף ל"א, מסיימת המשנה את דיני חודש אב. על מנת לסיים מתוך שמחה עוסקת המשנה בט"ו באב שהוא יום שמחה: "אמר רבן שמעון בן גמליאל: לא היו ימים טובים לישראל כחמשה-עשר באב וכיום הכפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן (בגדים לבנים) שאולין, ..ובנות ירושלים יוצאות וחולות (רוקדות) בכרמים."

יום חמישה עשר באב ידוע כיום טוב במיוחד ועל כן הקדישו את הימים האלה למציאת שידוכים. בנות ישראל היו יוצאות לכרמים והבחורים היו מגיעים לשם.

דעות רבות נאמרו בגמרא לגבי הסיבה לעצם העניין שיום ט"ו באב נקבע ליום שמחה ומפרטים כמה סיבות שלא אכנס ואפרט אותן עכשיו.

ברצוני להתייחס לבנות ירושלים. הן היו יוצאות לבושות בכלי לבן שאולין- בגדי לבן שהשאלו או שאלו אחת מהשנייה. ניסיתי להבין מדוע? הסיבה הפשוטה והיפה כל כך שמצאתי היא, כדי שלא לבייש את מי שאין לה. התפעמתי ללמוד ולראות את ההתייחסות ואת הירידה לפרטים. הדאגה לכולן. לכל אחת ואחת לא משנה מעמדה. כולן ראויות ולכולן מגיע לצאת ולמצוא שידוך. ובכך שהחליטו שכולן תשאלנה בגדים מחברותיהן נתנו לכל הבנות תחושה טובה ולא משנה מעמדן. זה מרגש בעיניי.

תקופה לא פשוטה ולא רגילה עוברת על קהילתנו, על עם ישראל ועל העולם כולו. ובתוך ההגבלות והחששות הרבות אני מתרגשת לראות שכולם משתדלים להמשיך להתקדם ולעשות טוב. ביום המיוחד הזה שידוע כיום טוב לישראל אשלח בריאות לכולם ואאחל בשורות טובות.

אני מבקשת לסיים במילות השיר של עקיבא תורגימן:

לא להפסיק להתרגש	ככה אני מבקש
חיוך שלך, צחוק של ילדים	תשמור עלינו פשוטים
כמו עץ שתול על מים	בית וסיר על האש
שער אל השמים	חיבוק שלך, צחוק של ילדים
אני מבטיח לך יבואו גם פירות מתוקים	ככה אני מבקש תשמור עלינו תמימים
כמו שאנחנו פשוטים	

פגישה לאין קץ.. – דמריה de שרית ברנלי בצרפת 1986 האב

הרבה שירים נכתבו על אהבה. אהבת נעורים ואהבה בת עשרים, אהבה בסוף הקיץ ואהבה לנצח נצחים. שירים על רגע הפגישה, על שברון הלב של הפרידה, על אינטימיות, אושר ואכזבה.

מנעד הרגשות שמעוררת האהבה הוא מהגדולים והחריפים שיכול לחוות האדם, לטוב ולמוטב. על כן אין להתפלא כי יש גם כאלה שחוששים להיחשף לאהבה בכל עוצמתה.

נתן אלתרמן, אחד מגדולי המשוררים של ישראל, כתב שירי אהבה מופלאים ורבים מהם גם זכו ללחנים מרגשים שנשארים איתנו לאורך השנים. רובם נכתבו בקולו של הגבר המאוהב, אבל רק מעטים מהם מתארים זוגיות של ממש, כי אלתרמן היה מאוהב ברעיון ההתאהבות. מבחינתו רגע המפגש בין בני הזוג הוא שיאה של האהבה. ואחר כך? אחר כך תחלחל המציאות בין הסדקים, והם יהיו מוכרחים להתחיל להתעורר מהחלום.

לא, באמת, האם רומאו ויוליה היו הופכים סמל לזוג המושלם לו היו נשארים בחיים, ועסוקים כמו כולם במי יביא את הילדים ומי ישטוף כלים ויזרוק את הזבל? האם הסיפור של הדוד והרעיה היה נשאר סמל לתשוקה הבלתי מושגת להוד האלוקי אם היא היתה קמה בזמן ופותחת את הדלת? ועקב, שארבע עשרה שנה היו בעיניו "כימים אחדים באהבתו אותה", האם אהב באותה מידה כשדרשה ממנו "הבה לי בנים"?

החלום על אהבה מושלמת בהכרח ייפגם בשינייה החדות של המציאות. זהו חלק מטיבה של הנפש האנושית. תמיד משתוקקת לשלמות, תמיד מתמודדת עם המציאות, וחווית האהבה על שיאיה ומורדותיה היא חלק מהמורכבות הטבעית שיש בכלנו.

רבים משירי האהבה שכתב אלתרמן מבקשים לשמר את ההתרגשות החלומית של המאוהב, את החוויה שבה האהובה היא עולם ומלואו, הפריזמה דרכה רואה המאוהב את המציאות, מושלמת ונפלאה, ובלתי אפשרית.

אולי משום כך הוא מציב את אהובתו גבוהה ומרוחקת, בראש ההר ומעבר לחומה, איומה והכרחית כשמש, נפלאה וחסרת רחמים כחיים עצמם. הוא מאוהב ברעיון שהיא, בחזון שיצר בראשו בהשראתה, בעצם תחושת האהבה שהתעוררה בו. והוא לא רוצה להתעורר.

ולמען האמת, מה רע בכך? מה רע בשירי אהבה שמאוהבים ברעיון ההתאהבות עצמו. כפי שיש מקום לרגע הפרידה או הפגישה, ראוי שיהיה מקום גם לאלה שמעדיפים להישאר תמיד רגע לפני.

בפגישה לאין קץ.

ערב שירי אהבה בט"ו באב - קצת על מאחורי הקלעים..

לפני כמה חודשים (עוד לפני כניסתנו לתפקיד), קיבלנו טלפון מעידן שהודיע ש"ערב אחד כבר סגור לנו בתכניות קדימה- בט"ו באב נעשה ערב שירה!".

מאז הערב התבטל וחזר, והמתכונת שלו לא הייתה ברורה עד כשבועיים לפני ההופעה.

אחרי שראינו מספר מוקדים בארץ שעשו ערב "דרייב אין", חשבנו לשלב בין רעיון ה"דרייב אין" לבין ערב שירה.

לא היה ברור האם זה יצליח, בכל זאת- ערב שירה במהותו הוא השירה המשותפת והיחד הקהילתי, ואם כל אחד יהיה ברכב שלו...

לשמחתנו דותן ורועי נרתמו לעזרה והאמינו שהערב יכול להצליח, ויחד עם הלהקה המופלאה יצאנו לדרך!

במופע עצמו, הקהל במקום מצא פתרונות יצירתיים להרמת המורל והפרגון ללהקה ולזמרים, ואם הייתם מסתובבים כמונו בין הרכבים החונים, הייתם שומעים שירה בוקעת מרכבים רבים שנהנו לפזם בקול בלי שאף

אחד ישמע ☺

אז למי תודה?

קודם כל לעידן גיימס- שיזם, עיבד, דחף והצליח להפתיע אותנו עם כשרונות חדשים בקיבוץ.

להקה "עידן וחברים", שהיא כולה תוצרת מקומית- אסף סוברי, גאי גולן וצור גולן- עליכם גאוותנו!

לזמרים - כנה דרורי, כנרת סמואל פולק, גיין סימון, עדי לבקוביץ', יסכה יפרח, בני אורן, אוריה גלדור, יאיר שלמה, כרם ובארי גיימס, איילה פראווי, בוקי ברט ואלי קראוס.

לדוברים - שרית ברזלי, עדינה גרינפלד, אפרת ביליה, ברקאי אפרתי ונעמי קבלן.

לצוות הטכני - שהפך חלום למציאות, ובזכותו כולם יכלו לקחת חלק בערב- גם בבתיים וגם בדרייב אין: דותן גולדנברג, אשר רונה, רועי גולן, אריאל גולן וידידיה וייזל.

ותודה אחרונה **לנוער היקר** שעזר לנו לעשות סדר, לפני, אחרי, ותוך כדי.

עבורנו הערב הזה היה "טבילת אש", ואנחנו שמחות לשמוע את התגובות החמות, את ההערות ואת הרעיונות של כולכם על מנת לשפר את החוויה ולאפשר לכמה שיותר חלקים בקהילה להרגיש חלק.

מקוות להצליח ליצור ערבים מגבשים בתוך המציאות המאתגרת הזאת.

בריאות ואהבה לכולם!

מיכל ורמט

צ' הרב עדין שטיינזלץ ז"ל

ביום שישי החדשות היכו בלבבי כששמעתי שבן כיתתי הרב עדין שטיינזלץ נפטר. המחשבות שלי החזירו אותי לימי הנעורים, כשנכנסנו לתיכון מה שקראו אז הכיתה החמישית, הגיע לכיתתנו נער ג'ינגי חדש. שמענו את סיפורו, הוריו היו לא דתיים וכשהוא הגיע לגיל שלוש עשרה הוא ביקש תנ"ך למתנה, לא היה להם תנ"ך בבית. משם הוא התחיל לצמוח. ככל שהלימודים התקדמו נוכחנו שיש לנו חבר גאון, בכל מקצוע הוא הצטיין, מתמטיקה, פיזיקה, כימיה, תנ"ך, מחשבת ישראל, ספרות, תלמוד, היסטוריה ועוד ועוד. ככל שהשנים התקדמו הגאונות שלו המשיכה, כשסיימנו תיכון הוא לא התגייס מבחינה בריאותית וגם היה צעיר כי כבר בעבר קפץ כיתות, הוא נרשם לאוניברסיטה ולישיבה גבוהה, במטרה להביא עמו נוסף לתלמוד גם השכלה כללית.

השנים עברו והתחלתי לשמוע על פעילותו בפירוש התלמוד, יום אחד הוא טילפן ללול והעלה שאלות על הטלת ביצים, הוא עבד אז על מסכת ביצה. אחרי זמן מה קיבלתי מכתב ממנו עם בקשה להפנות שאלות לבעלי ולהשיב לו במכתב, מן הסתם מה שענו לו שם לא היה לו מספיק, והוא ידע שאני נשואה ללולך, כמוכן שעניתי.

הפירוש הושלם וכל העולם דיבר עליו. רוב נכדיי קיבלו ממני את פירושו לבר מצווה. כשכיתתנו התכנסה אחרי חמישים שנה מסיום בית הספר הוא לא הגיע לדאבון כולם כי לא היה פנוי.

הוא זכה לפרס ישראל וכולנו שמחנו אתו, כי זה באמת הגיע לו.

בשנת 1989 הוא קיבל ביקורת קטלנית מהחרדים, זה התפרסם בעיתונות והיה ממש נורא. כתבתי לו מכתב וסיפרתי לו על הביקורת שנפלה על סבי – משה דוד קאסוטו, מאותה החבורה הקנאית, ומצד שני הסברתי לו עד כמה סבי מפורסם בכל העולם היהודי, עד כדי כך שהוצאת הספרים שפרסמה את הפירוש לתנ"ך אותו כתב אליה שמואל הרטום, קראה לו "פירוש קאסוטו" כדי להרוויח יותר. סבי היה אמור לערוך את כל הספרים אבל הוא הספיק רק ספר אחד לפני פטירתו. קיבלתי מכתב תודה מעדין. היום הוא איננו והוא מפורסם מאד, ספריו אזלו, רצייתי לקנות מהדורה קטנה של הפירוש לתלמוד לנכדי שהיה לאחרונה בר מצווה וזה חסר.

יהי זכרו של הרב עדין שטיינזלץ ברוך.

ענה קאסוטו - אברון

כריזה "איך עניה"

לאחר כשלושים שנה בהן הקמתי ותפעלתי בהתנדבות את מחסן יד שניה של סעד, החלטתי לפרוש מתפקידי זה, ובגיל 84, "לצאת לפנסיה".

פעילותי ביד שניה החלה כאילו במקרה, כאשר הוחלט במחסן הבגדים להפסיק לחלק לילדים "בגדי בוקר" וחשבתי לעצמי מה אפשר לעשות עם כל בגדי הבוקר שנשארו. היות ואני לא אוהבת לזרוק שום דבר, חשבתי לאפשר למי שרוצה לקחת לעצמו מהבגדים. כך שבעצם הכל התחיל בפינה אחת קטנה בתוך מחסן הבגדים...

כאשר קבלתי תגובות נלהבות, הדבר המריץ אותי ואט אט הרעיון של הקמת מחסן יד שניה קרם עור וגידים, גדל והתרחב. בהמשך קבלתי שני חדרים במבנה שמול בית הכנסת, החצרן סייע בהתקנת מדפים ומשם הכל הסטוריה...

במשך כל השנים עמדו נגד עיני החברים ובני המשפחות שנהנו מבגד טוב מבלי צורך לקנותו.

אהבתי כאשר הגיעו סבתות ומצאו בגדים לנכדים.

אהבתי כאשר הגיעו צעירים והחליפו איתי כמה מילים שחיברו אותי לעולמם, ועל הדרך מצאו בגד לעבודה או לטיול...

אהבתי לבדוק כל בגד שהגיע ליד שניה באופן אישי. תמיד הקפדתי לכבס בגד מלוכלך, לתקן בגד קרוע ולגהץ בגד שנדרש לגהץ, כדי שכל מי שמגיע ליד שניה, ימצא בדיוק מה שהוא צריך כשהבגד נקי ומוכן עבורו.

שמחתי על הזכות לתת לחברי הקיבוץ את השירות הזה, אשר מילא אותי בסיפוק ושמחת נתינה.

עם פרישתי מהתפקיד, מקווה שבקרוב יימצא מישהו שירצה לקחת על עצמו את המפעל הזה ולהמשיכו הלאה.

יהודית אוסנלון

האמת והפסוק אהבו

סיפור קדיוני מאת: יואב פרינקל

ויהיו ימי חיינו בסעד 12 שנים, ויצאתי לשוט בארץ ולראות את יושביה. ובדרכי ראיתי אנשים מבוגרים רכובים על קלנועיות ומטפליהם לצידם, מטופחים ומחויכים, מסבירי פנים ושואלים לשלומי, מרכולתם בסל קלנועיותם והם בדרכם מציעים לילדיי להצטרף לנסיעתם.

ואמשיך לשוט ולבחון את המקום ולגלות את פשר החיבור והקרבה הבין גילאית. ואראה בתי משפחות, צעירות ומבוגרות, חיות בשכנות מופלאה יחדיו, ילדים משחקים בין הבתים וצחוק המבוגר והטף שזור זה בזה. ועוד ראיתי צעיר על גג זקן, מסייע ומתקן, פותח סתימה ותולה עוד מדף בעוד השכנה בזקנותה נושאת את תינוקו בערגה.

ואמשיך ואתור בשבילי הישוב ואראה בית זקנים מטופח בו הם עמלים על יצירותיהם האומנותיות, לומדים עוד שיעור ומתכוננים לסיור. וארים את עיניי ואראה נשים משחילות ותופרות, מדביקות וגוזרות וספרי ילדים מופלאים יוצאים תחת ידיהן ופניהן מלאות סיפוק וגאווה.

ואמשיך בדרכי והשמש כמעט כבתה ואראה משפחות מקלחות ומנקות, מבשלות ועורכות, מפות נפרשות וארוחות נאכלות, כלים שוב נאספים סיפורים נקראים והורים כבר קרועים. ובין הבתים משפחה על הוריה וילדיה עוברת בין בתי הזקנים ומחלקת חלות ועוגות לקראת עוד יום של חג. ואראה עוד צעיר מפנה את זמנו ומלווה את שכנו הוותיק לבדיקה רפואית. וגבולות "המשפחה" מטושטשים וחבורה מתגבשת למשפחה קצת אחרת.

והלילה ירד וקולות הילדים שככו, ובבתי הצעירים החלה משמרת שנייה. ואראה משפחות כובסות ומקפלות, מקרצפות ומנקות, מסדרות אט אט את חייהם חזרה למקומם.

ובדרכי לביתי, כי כבר חצות הליל, אחלוף על פני שער העיר ובו רכבים עוד בשירה ונשים וגברים על פני שלל גילאים שבים לביתם אחר עוד יום עבודה. טרוטי עיניים, תשושי ראש ונפש, מטורטרים למרחקים לתור אחר פת לחם. מניחים את ראשם על הכר לשעות מספר טרם ישובו לרכבם.

ובתוך המהומה בעוד אין רגע של נחת, אראה כי השמחה פה רווחת. אחזה ברעות ואחווה, רגישות ודאגה, קהילתיות ופרטיות ובעיקר המון אהבה.

וכשאניח ראשי תחת עץ רענן, אחשוב לי, הכל בעיני המתבונן...

”373 דק תרדוף” – האט לו היתה כוונת האסור?

קראתי בצער רב את דבריה של חנוש בעלון הקודם. הצטערתי על כך שדבריה של חנוש מביעים, להבנתי, חוסר אמון בתהליכים בסעד, במנהלים בסעד, בדור הצעיר של סעד ואולי אף בסעד עצמה.

והצטערתי אף יותר, על חוסר האמון בדור הצעיר, כאילו הם כאן בכדי ”לגנוב לנו את הקיבוץ”. מיד העלו לי דבריה של חנוש, את זיכרון הפסוק מספר במדבר: ”זָכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חֵנֶם אֶת הַקִּשְׁאִים וְאֶת הָאֲבִטָּחִים וְאֶת הַחֶצִיר וְאֶת הַבָּצְלִים וְאֶת הַשּׁוּמִים”. ועל זה אמר רבינו בחיי: ”היו מבזים המזון הנכבד שהיה להם במן, וכדי להוציא עליו דבה היו מביאין ראיה מהפירות הפחותים שהיו להם חנם”.

הגבינה בסעד זזה. אנחנו החלטנו להזיז אותה. ההחלטה הזו, קרתה מזמן. אני חושב שבכל ימי סעד, הגבינה זזה, כל פעם למקום אחר. פעם זו הפרטה כזו ופעם אחרת, פעם זה החלטה זו ופעם אחרת. המשותף לכל ההחלטות הללו, הוא, שאנחנו החברים החלטנו! החלטנו לשנות, כי חשבנו שהדרך בה אנו צועדים צריכה להשתנות. לא עשינו זאת מתוך רצון להיכשל, לא עשינו זאת מתוך רצון לזנוח את ההולכים עמנו בדרך, אלא כי אנחנו החלטנו שכך נכון. לנו ולחברינו ולעתידו של הקיבוץ הזה. הקיבוץ הוא בדיוק כפי שחברי הקיבוץ החליטו, מחליטים ויחליטו שיהיה. ומי שמוציא את עצמו מהכלל לא עושה דבר נכון לדעתי.

לגבי הדור הצעיר – אלו שחנוש מציינת בדבריה הספרותיים, שכל שהם רוצים זה ”בתי מידות יפים ומטופחים” ”אופניים נוצצים” ”ושאר כלי שעשוע חשמליים” ושמזמן ”התקשה ליבם” עד כדי ”הזנחת בית הכנסת” ואף חמור מכך, הם גורמים לוותיקי המקום להיות ”עצובים ועם פנים נפולות ולמחנה להיות מוזנח”. האמירה הזו, גם אם נכתבה בלשון ספרותית, היא אמירה מקוממת, מפלגת, שאין לה מקום כאן.

חנוש, את צריכה להתנצל בפי אלו שאליהם כיוונת בדבריך. אנחנו עדים לקליטה מפוארת, של משפחות רבות של אנשים שבחרו לבוא ולהצטרף לקיבוץ. נשים וגברים, ילדות וילדים לרוב. אנשים חושבים, ערכיים, בעלי דעה וגם מובילי דעה. עליהם בדיוק נאמר ”דורנו, הוא דור נפלא, דור שכולו תמחון. קשה מאד למצוא לו דוגמא בכל דברי ימינו. הוא מורכב מהפכים שונים, חושך ואור משתמשים בו בערבוביה. הוא שפל וירוד, גם רם ונשא; הוא כולו חייב, גם כולו זכאי” (הראי”ה קוק זצ”ל – הדור).

בוא נפנה את הזרקור בחזרה ונשאל – האם אנחנו הגדרנו בצורה טובה את דרכינו? מי אנחנו? לאן אנחנו רוצים לצעוד? אני באופן אישי כלל לא בטוח בתשובות. כמי שהיה, ועדיין חבר גם במזכירות וגם בצוות שינוי אורחות החיים, כמי שמביע את דעתו, עומד עליה ומנסה לשכנע. כמי שלא תמיד מסכים עם הדעות שהנקלטים הצעירים משמיעים ובקול רם. ולפעמים אף מביע מורת רוח מכך בצוותים השונים ובציבור, אני יכול לומר בוודאות: הם כאן וטוב שהם כאן! הם יתפסו גובה עם השנים, ימשיכו להביע את דעתם ולהשפיע. והקיבוץ בעתיד ישתנה, כמו שהוא השתנה לאורך כל שנות קיומו. גם הם ישתנו יחד אתנו, כי החיים הם תהליך ארוך של שינוי מתמיד. מי שלא נמצא בתנועה לא זז קדימה.

תהליך שינוי אורחות חיים הוא מורכב. אבל בשלב הזה בחיי סעד הוא הכרחי. ייתכן והוא מגיע קצת מאוחר, אבל טוב מאוחר מאף פעם. יכול להיות שהיינו יכולים לעשות תהליך טוב יותר – אולי. אבל מה שחשוב בסוף זה התוצאה. ואני חושב שהתוצאה המסתמנת גם אם יהיו בה שינויים כאלו או אחרים היא תוצאה טובה. תוצאה שמנסה, ולדעתי גם מצליחה, לשמר את העקרונות והערכים ולהתאים את השימושים למקורות. והכי חשוב, ככל שהמודל יעבור וגם אם חלילה לא, אזי התוצאה תהיה תוצאה שלנו. של כולנו ביחד.

כרמל הפפרין